

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/399/2013
Identifikačné číslo spisu:	1312214583
Dátum vydania rozhodnutia:	12.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Turza
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1312214583.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, v mene ktorej koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12 C 184/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. októbra 2012, sp. zn. 8 NcC 349/2012, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Bratislava III žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). V žalobe medziiným uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Bratislava III, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Bratislave rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Bratislava III majúci za to, že obsahom žaloby v uvedenej časti je námietka zaujatosti sudcov tohto súdu, predložil spis po ich vyjadrení sa k argumentácii žalobkyne na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. októbra 2012, sp. zn. 8 NcC 349/2012, rozhodol, že návrhu žalobkyne na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III inému súdu nevyhovuje a sudcov tohto súdu uvedených v prvom výroku uznesenia nevytlúčil z prejednávania a rozhodovania v danej veci. V odôvodnení uviedol, že nezistil také kvalifikované skutočnosti podľa § 14 ods. 1 O.s.p., ktoré by boli

spôsobilé vzbudiť odôvodnené pochybnosti o nezaopatosti zákonnej sudkyne JUDr. Viery Sládečkovej a ostatných sudcov Okresného súdu Bratislava III pri prejednávaní a rozhodovaní veci, a to nielen vzhľadom na vyjadrenia samotných sudcov, ktorí sa vo veci necítia byť zaujatí, ale aj so zreteľom na to, že títo nemajú žiaden relevantný vzťah k niektorému z účastníkov konania. Len samotná skutočnosť, že sudcovia sú pridelení na súd, v konaní ktorého malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu, nezakladá taký ich záujem na výsledku konania, pre ktorý by ich bolo potrebné pre pomer k veci z konania vylúčiť. S ohľadom na tieto závery, teda že sudcovia okresného súdu nie sú vylúčení a vo veci môžu konať, nevyhovelo návrhu žalobkyne na prikázanie veci inému súdu z dôvodu nutnosti.

Uznesenie krajského súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.), pričom svoju argumentáciu široko rozvinula. Okrem iného uviedla, že Okresný súd Bratislava III vystupujúci v minulosti ako súd exekučný, ktorý uskutočnil voči žalobkyni nesprávny úradný postup, sa stal súdom rozhodujúcim o náhrade škody, čo je neprípustné. Pridelením veci niektorému zo sudcov tohto súdu by bolo porušené právo žalobkyne na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom, pretože podľa rozvrhu práce na súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. Napriek tomu krajský súd nevyhlásil sudcov z prejednávania a rozhodovania danej veci, čím bolo porušené právo žalobkyne na súdnu ochranu, na zákonného sudcu a na prerokovanie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, teda právo na nestranný súd zriadený zákonom.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) sa po zistení, že dovolanie podal v zákonom stanovenej lehote účastník konania - subjekt oprávnený podať dovolanie, zaoberal predovšetkým skúmaním procesných podmienok (podmienok konania), za ktorých môže vo veci konať (§ 103 a nasl. O.s.p.), a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nemožno vecne preskúmať.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktorým Krajský súd v Bratislave rozhodol podľa § 16 ods. 1 O.s.p. o námietke zaujatosti sudcov Okresného súdu Bratislava III vznesenej zo strany žalobkyne a o návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu nutnosti.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Procesné podmienky v občianskom súdnom konaní, i napriek tomu, že ich Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako i na strane účastníkov konania), ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (prvá hlava, prvá časť). Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offo, preto ak súd po ich preskúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký nedostatok podmienok konania, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p.).

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 10a ods. 1, 2 O.s.p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky a o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu.

Citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku upravuje funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o dovolaniach vtedy, ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu vydané v odvolacom konaní. Zhodne s tým je podľa § 236 ods. 1

O.s.p. spôsobilým predmetom dovolania len také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým tento súd rozhodoval v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Rozhodovanie krajského súdu o námietke zaujatosti podľa § 16 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať za rozhodnutie odvolacieho súdu. Aby mohol krajský súd v zmysle citovaného zákonného ustanovenia o námietke zaujatosti rozhodnúť, musí zákonom vymedzeným postupom (§ 15, § 15a ods. 1 O.s.p.) predseda okresného súdu, alebo vec prejednávajúci sudca okresného súdu túto predložiť nadriadenému súdu (v danom prípade krajskému súdu). Nadriadený súd o tom, či je sudca vylúčený alebo nie rozhoduje nie na základe odvolania, ale na základe zákonom predpokladaného postupu nižšieho súdu. Krajský súd, resp. Najvyšší súd Slovenskej republiky, v daných prípadoch rozhodujú ako súdy vyššieho stupňa (v zmysle hierarchického usporiadania súdnej sústavy), teda ako súdy, ktoré v súdnej sústave zauímajú vyššie postavenie.

Rozhodnutie krajského súdu o tom, či je určitý sudca okresného súdu vylúčený, je síce rozhodnutím konečným, ale vyneseným mimo rámec inštančného postupu, kedy nerozhoduje ani ako súd prvého stupňa ani ako súd druhého stupňa. Proti takémuto rozhodnutiu nie sú potom zákonom pripustené žiadne opravné prostriedky, preto tu neexistuje ani žiaden funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto neprípustnom opravnom prostriedku rozhodnúť. K rovnakým záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v obdobných veciach (R 40/1998, okrem toho sp. zn. 5 Cdo 34/2009, 4 Cdo 137/2012, 4 Cdo 138/2012 etc.).

Rovnaký záver platí pre rozhodnutie krajského súdu o návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu nutnosti podľa § 12 ods. 1 O.s.p., o ktorom nadriadený súd rozhoduje v nadväznosti na rozhodnutie o vylúčení či nevylúčení sudcov konkrétneho súdu z prejednávania a rozhodovania vecí.

Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak do právomoci súdov patrí, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, preto muselo byť konanie podľa ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. zastavené.

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., pretože konanie bolo zastavené a nebol dôvod na použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.